

Sven Thörn är född (1932) och uppvuxen i den så kallade Mjölmarstugan på Bredablickshöjden. Han har kört taxi i över 40 år och kan verkligen sitt Lidingö. Här berättar han 2004 för John Svensson om äventyr i Luffarskogen och om de många småbutiker, som man handlade i på 1930-talet.

Familjen på Bredablick

Luffarskogen

För barnen Thörn var naturligtvis skogen som omgav Mjölmarstugan ett stort äventyr. Skogen kallades på den tiden Luffarskogen och gick ända ner till Kyrkvägen. Den hade fått sitt namn av de herrar, oftast utan fast anställning, som brukade stärka sig med några öl på Kafé Bredablick vid Kyrkvägen och sedan dra sig upp i skogen för en stunds vila. "Luffarna" var dock godmodiga och utgjorde aldrig något problem för barnen Thörn eller några andra.

Endast ett hundratal meter bakom Thörns stuga låg resterna av ett friluftsbad, som 1907 anlagts där mitt i skogen för de nyinflyttade i Lidingö Villastad som då växte fram. Badet lades dock ner redan under första världskriget. Sven minns att Lidingö stad under andra världskriget försökte skapa en vattenreservoar av den gamla anläggningen. Det gick inte så bra, bassängen höll inte tätt utan tömdes successivt. Men det var förstås en lockande plats för traktens barn som, trots tillsägelser att inte vara i bassängen, lekte där sommar som vinter. Sedermera har staden täckt över hela anläggningen med jord och det är idag svårt att föreställa sig att det där en gång har legat ett bad.

På vintrarna – och på den tiden var det riktiga vintrar – erbjöd hela Bredablickshöjden många härliga skid- och kälkbackar. Det var ett eldorado för alla de ungar som lekte i trakten. Var man duktig skidåkare kunde man uppifrån Thörns stuga snedda ett par hundra meter genom skogen ner mot Kvarnens station eller, om man var mycket duktig, ner mot Hersbyholms station. Men det var jobbigt att ta sig upp igen.

Ibland kunde det gå vilt till uppe i Luffarskogen. Det förekom gängbråk bland de äldre pojkarna redan på den tiden. Man slogs med käppar, gummislangar och kedjor så blodet rann. Fångarna placerades i ett nedsänkt pumprum som var kvar från det gamla friluftsbadets tid. Det hela var säkert inte så farligt som det såg ut, men för Sven och de andra mindre barnen var det skrämmande.

Butiker i villor och stationshus

På den tiden var det ganska gott om affärer i området runt Bredablick. Den närmaste var mjölkaffären i hörnet Lokevägen/Hersbyvägen. I det huset fanns också en skomakare. Livsmedelsaffärer fanns i villan Läroverksvägen 7 (Södergrens) och i hörnet Läroverksvägen/Herbyvägen (Johnssons). I detta hus låg också från början Lidingö Bokhandel, men den flyttade senare till Läroverksvägen 11. I bokhandelns gamla lokal flyttade Maria Thappers sybehörsaffär in.

I bokhandeln på Läroverksvägen fick Sven sitt första jobb. Varje eftermiddag skulle han bevaka tåget med kvällstidningar vid Kvarnens station och bära upp packen till bokhandeln. Han var då tio år och tjänade på så sätt sina första egna pengar. Det var inledningen till många liknande springschasjobb i olika affärer.

Vid Kvarnens station låg också Eklöfs blommor och handelsträdgård. Det lilla blomsterhandelshuset står fortfarande kvar och i övrigt var hela området där S:ta Annagården nu ligger uppodlat med blommor och olika växter. Stationshuset, som numera står vid Kottla

station, innehöll en kiosk och likadant var det vid Hersbyholms station, som dessutom innehöll en skomakare. Han hette Lourié och hade tidigare varit lärare i skomakeri vid folkskolan.

På vägen till Hersbyholms station vid Kyrkvägen 30 låg Bredablicks Kafé som också hade eget bageri. Innehavaren hette Anders Rogert och hos honom fick Sven senare jobb som lärling. Det innebar att han fick göra olika degar, skära skorpor och tillverka mandelmassa. Sven stannade inte så länge där; han kände att det inte var något för honom.

Vasavägens station innehöll mycket på den tiden. Förutom väntsal och kiosk fanns det ett utrymme för konduktörer och annan tågpersonal. Dessutom två butiker, en blomsterhandel och en skoaffär. Sven är förvånad över att allt fick rum i det relativt lilla huset. I övrigt fanns ju gott om affärer runt Vasavägens hållplats och där skulle Sven senare komma att tillbringa större delen av sitt liv (vid taxistationen).

Stugan bestod från början av förstuga, kök och rum på tillsammans 45 kvm. Innan Thörns flyttade in (1931) hade ett rum på cirka 20 kvm byggts till utmed ena långsidan. Stugan värmes upp med köksspisen och en kamin och en kakelugn i rummen. El fanns, men inget vatten. Det fick de hämta i hinkar från en pump nere i hörnet av Vallvägen och Bredablicksvägen, cirka 200 meter från stugan. Ett utedass med vedbod låg nere i sluttningen, ungefär 40 meter bakom stugan och ytterligare en bit längre ner låg en jordkällare där man förvarade livsmedel. Den var ovärderlig, berättar Sven, särskilt under sommarhalvåret. I denna stuga skapade Karl och Edit Thörn ett hem för sig och sina sex barn.

Ur "Familjen på Bredablick", Lidingöbok 2006. Intervjun med Sven Thörn är gjord av Per Svensson.